

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертасияи Толибзода Умеда Олим дар мавзуи «Хусусиятҳои гидрологӣ ва гидрохимиявии манбаҳои таъмини оби нӯшокӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) пешниҳод гардидааст.

Дар автореферат мавзӯи муҳим ва рузмарраеро баррасӣ мекунад, ки ба омӯзиши хусусиятҳои гидрологӣ ва гидрохимиявии манбаҳои об дар ду шаҳри калидии Тоҷикистон - Кӯлоб ва Душанбе алоқаманд аст. Сифат ва ҳолати захираҳои об дар таъмини аҳоли бо оби нӯшокӣ ва барои эҳтиёҷоти кишоварзӣ, махсусан дар шароити тағйирёбии иқлим ва фишори афзояндаи антропогенӣ, нақши муҳим мебозад.

Қор нишон медиҳад, ки муаллиф таҳқиқоти муфассалро анҷом додааст, аз ҷумла таҳлили тавозуни об, тағйироти мавсимӣ дар таркиби гидрохимиявӣ ва омилҳои, ки ба сифати манбаҳои об таъсир мерасонанд.

Аҳамияти мавзӯ. Баррасии хусусиятҳои маҳаллии системаҳои об дар Кӯлоб ва Душанбе қадами муҳим дар таҳияи стратегияҳо барои истифодаи оқилонаи захираҳои об мебошад. Шаҳри Душанбе бештар аз 60% аз ҳисоби ҳавзаи дарёи Кофарниҳон ва дарёи Варзоб бо оби нӯшокӣ таъмин карда мешавад. Истифодаи усулҳои таҳлили гидрологӣ ва гидрохимиявӣ имкон дод, ки маълумоти объективӣ ва намояндагӣ ба даст оварда шаванд.

Аҳамияти амалӣ. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд аз ҷониби мақомоти идоракунии захираҳои об барои таҳияи чораҳо оид ба беҳтар кардани сифати об ва таъмини идоракунии устувори об истифода шаванд.

Сифати об дар шаҳрҳои Кӯлоб ва Душанбе, мисли бисёр дигар минтақаҳои аҳолинишини Тоҷикистон, бо як қатор мушкилоти монанд ва мушаххаси марбут ба шароити табиӣ ва сатҳи рушди инфрасохтор рӯбарӯ аст. Душанбе обро аз манбаҳои оби зеризаминӣ ва дарёҳои рӯизаминӣ, аз ҷумла дарёи Варзоб мегирад. Системаи таъминоти оби шаҳр яке аз рушдёртарин дар кишвар ҳисобида мешавад, аммо он бо сабаби фарсуда шудани инфрасохтор бо мушкилот рӯбарӯ аст.

Оби ба шаҳр додешаванда тоза карда мешавад, аммо дар давраи обхезӣ сатҳи баланди зарраҳои овезон ва микроорганизмҳо мушоҳида мешавад. Дар баъзе минтақаҳо шикоятҳо аз ифлосшавии оби лӯла аз сабаби зангзанӣ дар қубурҳои кӯҳна мавҷуданд. Сифати об тавассути навсозии иншооти тозакунии ва ҷорӣ намудани технологияҳои муосири филтратсия беҳтар карда мешавад.

Дар Кӯлоб об асосан аз манбаҳои маҳаллии оби зеризаминӣ таъмин карда мешавад. Бо вучуди ин, баъзе сокинон, махсусан дар давраҳои хушксолӣ, бо қатъ шудани таъминоти об рӯбарӯ мешаванд.

Лоиҳаҳои азнавсозии шабакаҳои таъминоти об мавҷуданд, ки барои кам кардани талафоти об ва беҳтар кардани сифати он равона шудаанд.

Ҳарду шахр ба чораҳои устувор барои таъмини бозътимод ва босифати об, аз ҷумла навсозии инфрасохтор, назорати ифлосшавӣ ва идоракунии самараноктари захираҳои об ниёз доранд.

Бо вучуди ҷиҳатҳои мусбат, якчанд ҷанбаҳои сазовори тавачҷӯханд:

- Дар рисола тавсифи муфассалтари усулҳои таҳлилӣ, ки барои арзёбии беҳтари мувофиқати онҳо бо ҳадафҳои эълоншудаи кор истифода мешаванд, кадр карда мешуд.

- Хулосаҳои пешниҳодшуда сазовори тавзеҳот мебошанд - масалан, кадом тавсияҳои мушаххас барои беҳтар кардани ҳолати манбаҳои об пешниҳод шудаанд?

- Муқоисаи натиҷаҳо бо таҳқиқоти шабеҳе, ки дар дигар минтақаҳо гузаронида шудаанд, барои таъкид кардани беназирии натиҷаҳо муфид хоҳад буд.

Умуман, кор мусбат аст ва сатҳи баланди таҳассуси муаллифро нишон медиҳад. Мавзӯи таҳқиқот на танҳо аҳамияти илмӣ, балки амалӣ низ дорад, ки сазовори таҳсин аст.

Хулоса диссертатсияи Толибзода У.О. дар мавзӯи «Хусусиятҳои гидрологӣ ва гидрохимиявии манбаҳои таъмини оби нӯшокӣ» оид ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) ба талаботи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (Қарори Ҳукумати ҶТ аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби ба расмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия (Қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти ҶТ аз 31 марти соли 2021, №3) ҷавобгӯ буда, ҷиҳати сазовор гардидан ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ барои Ҷимоя пешниҳод карда мешавад.

Тақриздиханда: Мудири кафедраи мелиоратсия, таҷдидсозӣ ва ҳифзи замини Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур, н.и.т., дотсент

Суроға: 735022 Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Ҳисор, шаҳраки Шарора, кӯчаи Т.Сафаров, ҳонаи 6.
Тел.: (+992) 919000660
E-mail: Sh_Pulatov@mail.ru

Пулатов Ш.Я.

Имзои Пулатов Ш.Я.-ро тасдиқ менамоям:
Сардори шуъбаи таъминоти ҳуқуқӣ ва кадрҳо

Суроғаи муассиса:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, ноҳияи И.Сомонӣ, хиёбони Рӯдаки 146.

Тел.: (992-37) 224 72 07

E-mail: rectortau31@mail.ru // www.tajagroun.tj

“ 27 ” 02 соли 2026

Қурбонзода А.Х.